

PREDGOVOR

Pred vama je prevod četvrtog izdanja knjige *Naučite veb dizajn*.

Toliko toga se desilo od prethodnog izdanja! Baš kada je izgledalo da se situacija smiruje nakon što su proizvođači čitača veba i zajednica programera prihvatili standarde za veb, pojavio se „mobilni veb“ da ponovo sve poremeti. S pojavom pametnih telefona i tabličnih računara (tableta), veb pronalazi put do malih ekrana i konteksta korisnika u pokretu, gde ga ranije nije bilo. To je postavilo ozbiljne izazove pred nas – veb dizajnere i programere – dok pokušavamo da korišćenje naših veb lokacija učinimo što prijatnijim bez obzira na to kako će im se pristupati.

Dok ovo pišem, mnogi od tih izazova – na primer, kako svakom uređaju poslati odgovarajuću sliku – još se razmatraju. Ovo je neverovatno dinamično doba za veb dizajn, prepuno eksperimentisanja i sadarnje. Donekle me podseća na doba „divljeg zapada“ veba, negde iz 1993. godine kada sam započela karijeru veb dizajnera. Toliko toga treba otkriti! Toliko mogućnosti! Iskreno, i sada je nezgodno smestiti sve te tehnologije i tehnike za takvo mnoštvo najrazličitijih uređaja u jednu knjigu. Imajući to u vidu, potrudila sam se da ukažem na teme koje su u središtu promena i na mrežne resurse koji će vam obezbediti ažurne informacije.

Tu su i dva nova standarda – HTML5 (peta velika revizija jezika za označavanje hiperteksta) i CSS3 (Cascading Style Sheets, Level 3) – koji su nam sada dostupni, a bili su samo glasine kada sam pisala prethodno izdanje. Deo knjige u kome se obrađuje HTML, sada se odnosi na tekući standard, HTML5. Obuhvatila sam i one delove standarda za CSS3 koji su usvojeni, uključujući i novo poglavlje o dodavanju pokreta i interaktivnosti pomoću prelaza i transformacija. Alatkne koje su nam na raspolaganju omogućavaju nam da radimo mnogo efikasnije i uradimo mnogo više nego pre samo nekoliko godina.

Na kraju, pošto je JavaScript postao toliko značajan deo programiranja za veb, ovo izdanje sadrži dva poglavlja sa uvodom u sintaksu JavaScripta i nekoliko primera njegove upotrebe. Nisam stručnjak za JavaScript, ali sam imala sreće da nađem nekog ko jeste. Poglavlja o JavaScriptu napisao je Met „Wilto“ Markvis, dizajner i programer u organizaciji Filament Group, član tima jQuery Mobile, i tehnički urednik veb lokacije A List Apart.

PRATEĆA LOKACIJA

Obavezno posetite prateću veb lokaciju ove knjige, na adresi learningwebdesign.com. Tu ćete naći materijal za vežbe, članke koje možete preuzeti, spisak hiperveza iz knjige, izmene i druge korisne stvari.

Kao i u prva tri izdanja, pažnja je posvećena konkretnim problemima i potrebama početnika svih vrsta – od klasičnih grafičkih dizajnera, preko programera koji žele da budu kreativniji i kancelarijskih službenika, do studenata, ljudi koje prave lične lokacije, i svih drugih koji žele da nauče kako da prave veb strane. Potrudila sam se da u knjigu unesem iskustvo koje sam stekla na svojim kursovima veb dizajna za početnike, i unela sam brojne vežbe i testove preko kojih ćete moći da se oprobate u praktičnom radu i proverite kako napredujete.

Bez obzira na to da li ovu knjigu čitate samostalno ili je koristite uz neki kurs veb dizajna, nadam se da će vam biti dobra odskočna daska i da će vam uz nju veb dizajn biti zabavan.

Kako je organizovana ova knjiga

Četvrto izdanje knjige *Naučite veb dizajn* podeljeno je na pet delova, od kojih se svaki bavi po jednim važnim aspektom izrade veb strana.

Deo I • Početak

U prvom delu postavljeni su temelji za sve što sledi u knjizi. Počinjem s nekim važnim opštim informacijama o okruženju za veb dizajn, opisujući – između ostalog – različite uloge koje možete imati, tehnologije koje možete savladati i alatke koje su vam na raspolaganju. Odmah ćete se sresti s HTML-om i CSS-om i naučiti opšte stvari o tome kako funkcionišu veb i veb strane. Uz to, predstavljam i neke važne koncepte zbog kojih ćete početi da razmišljate onako kako savremeni veb dizajneri razmišljaju o svom poslu.

Deo II • HTML: struktura veb strane

U poglavljima iz drugog dela knjige razmotreni su detalji svakog elementa i atributa, kako bi se opisala njihova semantička struktura, a obuhvaćeni su i novi elementi iz verzije HTML5. Obrađeno je označavanje teksta, veza, slika, tabela i obrazaca. Deo II se završava temeljnim razmatranjem jezika HTML5 i njegovim razlikama u odnosu na prethodne standarde.

Deo III • CSS: prezentacija veb strane

U trećem delu knjige proći ćete put od upoznavanja sa osnovama korišćenja CSS stilova za promenu načina predstavljanja teksta, do izrade višestubačnih rasporeda, pa čak i dodavanja vremenski programiranih animacija i interaktivnosti veb strani. Opisane su i uobičajene tehnike rada u CSS-u, uključujući i to kako da napravite veb stranu primenjujući responsivan veb dizajn.

Deo IV • JavaScript: ponašanje veb strane

Met Markvis započinje četvrti deo knjige pregledom sintakse JavaScripta, kako biste naučili da razlikujete promenljivu od funkcije. Upoznaćete i neke načine korišćenja JavaScripta, uključujući i DOM skriptovanje, i postojeće JavaScript alatke – kao što su polifili i biblioteke – zahvaljujući kojima možete brzo iskoristiti JavaScript, čak i ako niste još spremni da pišete sopstveni JavaScript kôd od nule.

Konvencije korišćene u knjizi

U knjizi su korišćene sledeće tipografske konvencije:

Kurziv

Za URL adrese, adrese e-pošte, imena datoteka i direktorijuma, naglašavanje, i stručne termine na srpskom i engleskom.

Font konstantne širine

Za primere koda i komande koji se unose sa tastature.

Podebljan font konstantne širine

Za naglašavanje u primerima koda.

Kurziv konstantne širine

Za tekst koji treba zameniti konkretnim vrednostima svojstava i stilova.

Deo V • Izrada veb grafike

U petom delu opisani su različiti formati datoteka pogodni za veb i kako ih optimizovati da bi datoteke sa slikama bile što manje.

Zahvalnica

Želim da se zahvalim svom uredniku, Sajmonu sen Lorenu, s kojim sam saradivala na više projekata, a radujem se i novim. Hvala i koautoru, Metu Markvisu (*matmarquis.com*), što je učinio JavaScript zabavnim i što je zadržao dobro raspoloženje radeći s nekim ko želi sve da kontroliše.

Pri radu na ovoj knjizi, podržavali su me mnogi pametni i divni ljudi. Zahvaljujem se glavnim recenzentima, Aronu Gustafsonu (*easy-designs.net*), Džoelu Maršu (*thehipperelement.com*) i Metu Menceru što su odvojili toliko vremena od svojih poslova kako bi obezbedili da i najsitnije informacije u poglavljima budu potpuno tačne. Zahvalnost za hirurški precizne revizije zaslužuju i sledeći ljudi: Antoni Kalcadila, Deni Čepman, Met Hohi, Džerald Luis, Džejson Pamental i Stefani Riger.

Veoma sam srećna što poznajem toliko mnogo vodećih stručnjaka u ovoj oblasti, čije su knjige, članci, prezentacije, kompleti slajdova i lični kontakti bili pogonsko gorivo za moj rad. Ne bih uspela bez pomoći ovih genija (po abecednom redu njihovih imena na engleskom): Den Sederholm, Džoš Klark, Endi Klark, Kris Kojer, Bred Frost, Liza Gardner, Džejson Grigsbi, Stiven Hej, Skot Jel, Skot Dženson, Tim Kadlek, Džeremi Kit, Sanders Klajnfeld, Piter-Pol Koh, Brus Loson, Itan Markot, Erik Mejer, Karen Mekgrejn, Šeli Pauers, Brajan Riger, Stefani Riger, Remi Šarp, Luk Vroblevski i Džefri Zeldman.

Radu na knjizi doprinose mnogi ljudi, pa moju zahvalnost zaslužuju i Melani Jarbro (urednik izdanja i korektor), Ženevjev d'Entremon (lektor), Rebeka Demarest (izrada slika), Njudžen (prelom strana), Elen Trutmen Cajg (indeks), Rendi Komer (dizajn korica) i Ron Bilodo (dizajn unutrašnjosti knjige).

Na kraju, zahvaljujem se Edi Fridman (najboljem šefu svih vremena) jer je bila strpljiva kada sam upala u probleme. Hvala i mojim najdražima, Džefu i Arlou; srećna sam što napokon mogu da kažem: „Vratila sam se kući“.

O autoru

Dženifer Niderst Robins (Jennifer Niederst Robbins) počela je da se bavi veb dizajnom 1993. godine, kada je napravila prvu komercijalnu veb lokaciju, Global Network Navigator. Pored ove knjige, napisala je i *Web Design in a Nutshell* i *HTML5 Pocket Reference* (koja postoji i kao aplikacija za iOS), a obe je objavio O'Reilly. Ranije je izlagala na mnogim konferencijama, uključujući Seybold i South By Southwest, a predavala je i uvod u veb dizajn na Univerzitetu Johnson and Wales u Providensu, SAD. Trenutno radi kao dizajner digitalnih proizvoda za kompaniju O'Reilly Media, gde se bavi arhitekturom informacija i dizajnom interakcija, i stara se da korišćenje veb lokacija, aplikacija i e-knjiga bude prijatno. U slobodno vreme, Dženifer uživa u kreativnim aktivnostima, indi roku, kuvanju i materinstvu.

Korišćenje primera koda

Namena ove knjige je da vam pomogne da obavite posao. U opštem slučaju, kôd iz knjige možete koristiti u svojim programima i dokumentaciji. Ne morate tražiti dozvolu od nas, osim ako reprodukujete značajan deo koda. Na primer, za pisanje programa u kome se koristi nekoliko segmenata koda iz ove knjige, ne treba vam dozvola. Za prodavanje ili distribuciju CD-ROM diskova s primerima iz knjiga izdavačke kuće O'Reilly, dozvola je neophodna. Dozvola vam ne treba kada odgovarate na pitanja tako što citirate ovu knjigu i navodite primer koda iz nje. S druge strane, obavezno nabavite dozvolu ukoliko u dokumentaciji svog proizvoda citirate značajan deo primera koda iz ove knjige.

Ne zahtevamo, ali svakako cenimo navođenje izvora. To obično uključuje sledeće podatke: autor, izdavač i ISBN. Na primer: *Learning Web Design*, Fourth Edition, Jennifer Niederst Robbins. Copyright 2012 Littlechair, Inc., 978-1-449-31927-4

Ako smatrate da se upotreba primera koda u vašem slučaju ne uklapa u gore navedene uslove fer korišćenja ili dozvole, slobodno nam pišite na adresu permissions@oreilly.com.

Komentari i pitanja

Molimo vas da svoje komentare i pitanja o ovoj knjizi uputite izdavaču originalnog izdanja:

O'Reilly Media, Inc.
1005 Gravenstein Highway North
Sebastopol, CA 95472, USA
bookquestions@oreilly.com

ili izdavaču prevedenog izdanja:

redakcija@mikroknjiga.rs

Ova knjiga ima i svoju veb lokaciju na kojoj se objavljuju (na engleskom) ispravke uočenih grešaka, primeri i dodatne informacije. Adresa je:

http://oreil.ly/learn_web_design_4e

Više informacija o knjigama, konferencijama, centrima s resursima i mreži O'Reilly Network, naći ćete na veb lokaciji kompanije O'Reilly:

<http://www.oreilly.com>

Više informacija o izdanjima Mikro knjige potražite na adresi:

<http://www.mikroknjiga.rs>

Kolofon

Izgled ove knjige je rezultat komentara čitalaca, naših eksperimenata i povratnih informacija od distributera. Jedinstvene korice ove knjige prate naš jedinstven pristup tehničkim temama – trudimo se da udahnemo život potencijalno suvoparnim temama. Tekst je pisan u fontu Linotype Birka, a font u naslovima je Adobe Myriad Pro.

